

ส่วนที่สี่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนิติการ กลุ่มกฎหมายการศึกษา โทร. ๐๒๒๘๐ ๒๘๖๖ ต่อ ๑๑๖

ที่ ศธ ๐๒๐๙/ ๑๗

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สกศ ๒๑/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. พร้อมข้อสังเกตประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ไปยังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนิติการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๕๖๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ (ดังแนบ ๑) นั้น

สำนักนิติการ สป. ขอเรียนว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีหนังสือแจ้งว่า ได้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. พร้อมข้อสังเกตประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีข้อคิดเห็นอันเป็นข้อเสนอแนะให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามมาตรา ๗๗ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร (ดังแนบ ๒)

สำนักนิติการ สป. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ดังแนบ ๓) และมาตรา ๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ดังแนบ ๔) นั้น มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว และได้ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ให้ครบถ้วน สมบูรณ์ต่อไป ในการนี้ จึงเห็นควรนำร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

๑) ส่งแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ลงเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ผ่านแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ (ดังแนบ ๕)

/๒) ส่ง...

๒) ส่งแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ไปยังส่วนราชการและหน่วยงานทั้งในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีสถานศึกษาในสังกัดหรือในกำกับรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ร่วมแสดงความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นให้หน่วยงานในสังกัดและประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ผ่านแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐๗ แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงาน กศน. สำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

๓) ส่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ไปยังสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ขอเข้าร่วมโครงการ/ขอใช้บริการระบบกลางทางกฎหมาย (Law Portal) เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.

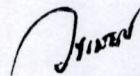
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรด

๑. มอบศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. นำแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ลงเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามข้อ ๑)

๒. ลงนามในหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอให้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านแบบฟอร์มการรับฟังความคิดเห็นอิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms) ตามข้อ ๒) จำนวน ๓ ฉบับ ดังแนบ

๓. ลงนามในหนังสือถึงสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ตามข้อ ๓) จำนวน ๑ ฉบับ ดังแนบ

๔. พิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควร

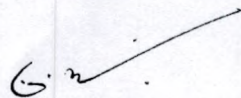

(นายวชิรพันธ์ นาคก้อน)

ผู้อำนวยการสำนักนิติการ สป.

มอบตามเสนอ

ลงนามแล้ว

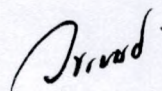

(นายธนู ขวัญเดช)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๗ ม.ค. ๒๕๖๕

ทราบ

(นายวชิรพันธ์ นาคก้อน)

ผู้อำนวยการสำนักนิติการ สป.

๐ ๗ ม.ค. ๒๕๖๕

ทรงดำริ
รับ
มอบ
ให้
๗ ม.ค. ๒๕๖๕

.....

.....

.....

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๕๐ (๔) และมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปีและสำเร็จการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาภาคบังคับ” หมายความว่า การศึกษาของเด็กที่มีอายุเกินหกปีจนถึงสิบห้าปี ในช่วงวัยที่สี่และช่วงวัยที่ห้า ตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. มีระยะเวลาเก้าปี

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานที่ศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งเด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

“เด็ก” หมายความว่า เด็กที่มีอายุเกินหกปีจนถึงสิบห้าปีในช่วงวัยที่สี่และช่วงวัยที่ห้า ตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เว้นแต่เด็กที่สอบได้ ชั้นปีที่สามของช่วงวัยที่ห้าตามมาตรา ๘ (๔)

“คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบาย การศึกษาแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตาม คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวง ศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษา อยู่ในสังกัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศ รายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษา ที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครอง ของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๖ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา

เมื่อผู้ปกครองร้องขอให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุ ตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กำหนด

มาตรา ๗ ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้ง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่เด็ก มาอาศัยอยู่ เว้นแต่ผู้ปกครองได้อาศัยอยู่ด้วยกับผู้นั้น

การแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ ทูพลภาพหรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและ วิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ

มาตรา ๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการเข้าเรียนของเด็ก หากพบว่ามิได้เข้าเรียนในสถานศึกษาตามมาตรา ๕ ให้ดำเนินการให้เด็กนั้น ได้เข้าเรียนในสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้เด็กเข้าเรียนตามวรรคหนึ่งได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่นที่พบเด็ก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษา

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓ ผู้ปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินหนึ่งพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่กระทำตามมาตรา ๗ หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เด็กไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๗ ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งบังคับใช้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ยังคงบังคับใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับมีอำนาจประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้บังคับได้

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.

๑. นิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

๑.๑ การศึกษาภาคบังคับ หมายความว่า การศึกษาของเด็กที่มีอายุเกินหกปีจนถึงสิบห้าปีในช่วงวัยที่สี่และช่วงวัยที่ห้า ตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. มีระยะเวลาเก้าปี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓)

๑.๒ เด็ก เด็กที่มีอายุเกินหกปีจนถึงสิบห้าปีในช่วงวัยที่สี่และช่วงวัยที่ห้า ตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่สามของช่วงวัยที่ห้า ตามมาตรา ๘ (๔)

๑.๓ ผู้ปกครอง หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งเด็กอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

๒. ผู้รักษาการตามกฎหมาย คือ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

๓. การประกาศให้เข้ารับการศึกษภาคบังคับ

๓.๑ หน่วยงานที่มีหน้าที่ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ คือ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๕)

๓.๒ สถานที่สำหรับปิดประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาภาคบังคับ คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๕)

๔. การส่งเด็กเข้าเรียน/การผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

๔.๑ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๖)

๔.๒ ผู้ซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง หากมีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษามาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่เด็กมาอาศัยอยู่ เว้นแต่ผู้ปกครองได้อาศัยอยู่ด้วยกับผู้นั้น (ร่างมาตรา ๗)

๔.๓ หน่วยงานที่มีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เมื่อผู้ปกครองร้องขอ คือ สถานศึกษา (ร่างมาตรา ๖)

๔.๔ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเมื่อผู้ปกครองร้องขอ คือ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๖)

๕. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

๕.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๑๒)

๕.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๑๑)

๕.๓ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๑วรรคสอง)

๕.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการเข้าเรียนของเด็ก (ร่างมาตรา ๙)

๕.๒ หากพบว่าเด็กไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เด็กนั้น ได้เข้าเรียนในสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีทราบ (ร่างมาตรา ๙)

๕.๓ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๐)

๖. บทกำหนดโทษ

๖.๑ ผู้ปกครองที่ไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินหนึ่งพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตาม (ร่างมาตรา ๑๓)

๖.๒ ผู้ซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย แต่ไม่แจ้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่เด็กมาอาศัยอยู่ หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๑๔)

๖.๓ ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เด็กไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๑๕)

๖.๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในอัตราไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา ๑๖)